

Харитонов Роман Феліксович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри права ЄС та порівняльного правознавства*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГАЛУЗЕВОЇ ЮРИДИЧНОЇ КОМПАРАТИВІСТИКИ

В юридичній літературі наводиться чимало рекомендацій щодо особливостей викладання юридичної компаративістики. Деякі із цих рекомендацій є справедливими і щодо галузевих порівняльно-правових дисциплін. Варто навести деякі з них. Так, А. Міцкевич зазначає: «Якщо виходити з того, що освіта є розвитком у студентів навичок самостійного набуття знань, вміння зіставляти факти і робити висновки, а не наповненням різноманітними відомостями, то проблема викладання порівняльного правознавства набуває значно ширшого значення» [1].

Висуваються пропозиції щодо оптимізації викладання курсів із порівняльно-правових дисциплін. Важливим є серйозний підхід до вивчення нормативно-правових актів різних країн з різного галузевого спрямування. Студенти повинні мати можливість вивчення правових текстів національного законодавства різних країн. І ці тексти бажано мати англійською чи відповідною національною мовою, оскільки перекази – це складна високопрофесійна справа, яка поки що в силу відомих причин розвинена недостатньою мірою. Придбання текстів національних законів бібліотеками юридичних факультетів та юридичних вузів також є досить дорогим і дуже складним. Однак більшу допомогу тут могли б надати комп'ютерні мережі та Інтернет. Вкрай важливим є також високий рівень знання як дослідниками, так і студентами іноземних мов. Передбачена державним освітнім стандартом з

юриспруденції програма вивчення іноземної мови не дозволяє навчити студента необхідному рівню володіння іноземною мовою із відповідним запасом юридичної лексики. Тому до навчального плану необхідно включити відповідну спеціальну програму вивчення іноземної мови: мінімально – 10–12 годин на тиждень у 1–2 семестрах (6– 8 чоловік у групі) і 8–10 годин у 3–4 семестрах. Має бути збереженою можливість продовження вивчення іноземної мови у таких семестрах.

У контексті важливості знання іноземних мов викладачами та студентами для розвитку юридичної компаративістики як науки, галузі знань та навчальної дисципліни, слід звернути увагу, що останніми роками зроблено значні кроки для збільшення кількості українців, які володіють англійською на високому рівні. За статистичними даними, лише українців 18% володіють англійською на рівні вище середнього, хоча вивчали її 89%. З метою активізації вивчення громадянами англійської мови та створення для них можливостей її використання у сферах освіти, науки, культури, економіки та інших сферах, нещодавно було прийнято Указ Президента України «Про оголошення 2016 року Роком англійської мови в Україні». Цим документом передбачено розробку відповідних заходів не тільки на 2016 р., але й на перспективу. Слід сподіватися, що це підвищить рівень підготовки фахівців з права, у тому числі й у сфері юридичної компаративістики. Глибоке вивчення юридичної компаративістики з використанням юридичної літератури і правових актів на іноземних мовах без кваліфікованої допомоги викладачів є практично неможливим. Це дуже важливо для вивчення Загальної частини порівняльного правознавства і обов'язково для вивчення його Особливої частини. У зв'язку із цим виникає проблема підготовки відповідних викладацьких кадрів. У теперішній час вона вирішується у двох напрямках: перший – підвищення кваліфікації та перепідготовка діючих викладачів вищої школи, другий – підготовка молодих фахівців уже при отриманні вищої професійної освіти, а

потім і під час навчання в аспірантурі та отримання необхідної підготовки з іноземної мови. Потрібними стануть також знання порівняльного права і досвід проведення порівняльно-правових досліджень. Підвищує ефективність та якість викладання відповідних юридичних дисциплін з іноземного права викладачами-іноземцями високого рівня (професорами чи доцентами). Для поглиблення знань у сфері порівняльного правознавства та основ національних правових систем кращі зі студентів повинні мати можливість навчання в університетах інших країн. Таке навчання не може замінити обов'язкові навчальні дисципліни, проте сама можливість навчання в іноземному університеті повинна бути передбачена навчальними планами юридичних факультетів та вищих навчальних закладів, а навчальні дисципліни, які студенти вивчали у своєму вузі з іноземними викладачами і в іноземних університетах, мають включатися у відповідні офіційні документи. Але у зв'язку із цим виникає цілий ряд питань, пов'язаних як зі змістом, так і з оформленням результатів такого навчання.

Список використаної літератури:

1. Мицкевич А. Ф. Сравнительное правоведение: от ученого курса к специализации / А. Ф. Мицкевич // Ежегодник сравнительного правоведения. 2001 год. – М. : Норма, 2002. – С. 72–75.